

VÝVOJ ŘEČI

Vývoj řeči

Vývoj řeči nelze odlišit od vývoje ostatních schopností člověka. Není proto možné rozvíjet dětskou řeč na úrovni, která by měla odpovídat věku, pokud celkový vývoj všech schopností a dovedností dítěte neprobíhá tak, jak bychom si představovali a přáli.

Předřečové období

Prvním hlasovým projevem dítěte po příchodu na svět je křik. Ten však nevyjadřuje v prvních hodinách a dnech jeho náladu, ale je pouze reflexivním projevem. Později nabývá křik na významu - vyjadřuje nelibé pocity.

Koncem šestého týdne si dítě, které je v teple, suchu a nemá hlad, začíná broukat. Zpočátku je broukání poměrně jednoduché, ale postupně přechází do stádia žvatlání. Svým žvatláním se dítě snaží napodobovat slyšená slova a jeví výraznou radost, když na jeho hlasové projevy okolí svou řečí reaguje. Už zde se začíná projevovat snaha dítěte komunikovat. Tuto jeho chuť a snahu komunikovat bychom měli co nejvíce udržovat a podporovat.

Vlastní vývoj řeči

První slova se objevují zpravidla koncem prvního roku. Bývají jednoslabičná nebo dvouslabičná a zpočátku jsou tvořena opakováním stejných slabik (mama, tata, baba,...). Dítě by mělo slyšet z okolí především ta slova, která je již samo schopno vyslovit, aby se upevnilo spojení mezi sluchovou a artikulační představou slova. Dítě má být za mluvní výkon vždy chváleno a povzbuzováno.

Rozvoj slovní zásoby

Mezi prvním a druhým rokem se slovní zásoba názvů osob, věcí a činností výrazně zvětšuje.

Mezi druhým a třetím rokem je dítě schopno se dorozumět a začíná tvořit jednoduché věty a používat gramatické tvary. Vývoj řeči značně zrychluje rozvoj myšlení, motoriky a dalších schopností.

Mezi třetím a čtvrtým rokem má dítě snahu o samostatné vyjadřování a zvědavost se projevuje četnými otázkami (Co je to? Proč? ...). O sobě samém ještě hovoří většinou ve 3. osobě. Až dítě pochopí, že je osloveno a že je od něho očekávána odpověď na toto oslovení, tehdy začíná užívat zájmeno "JÁ". V tomto věku zpravidla vstupuje do mateřské školy.

Mezi čtvrtým a pátým rokem je pro dítě nejdůležitější činností hra a kresba, která má typické znaky a je tak vhodná pro upřesnění správné diagnózy a následné rehabilitace. Většina dětí v tomto období dovede již také přesněji rozlišovat barvy, vyprávět krátké pohádky, reprodukovat jednoduché písně a říkanky.

Stručný popis vývoje řeči dítěte v závislosti na věku

Věk	Rozvoj slovní zásoby	Vývoj výslovnosti
do 1 roku	Dítě rozumí jednoduchým pokynům a začíná opakovat jednoduchá slova, která slyší.	M B P A E I O U D T N J
do 2,5 let	Tvoří jednoduché věty, od 2 let se ptá "co je to", rozlišuje svou slovní zásobu.	K G H CH V F OU AU
do 3,5 let	Mluví ve větách, začíná si osvojovat gramatickou stavbu vět, ptá se "proč", rozšiřuje dále slovní zásobu. Začíná se tvořit verbální (slovní) paměť.	Zvládá N D T L (i artikulačně) Bě Pě Mě Vě
do 4,5 let	Dokončuje se gramatická stavba vět, dítě již chápe děj a umí ho vyprávět.	Ň Ď ť Vyvíjí se Č Š Ž
do 6,5 let	Dítě chápe složité děje, má již velkou slovní zásobu, gramaticky zvládá jednoduchá souvětí.	C S Z R Ř kombinace ČŠŽ a CSZ

Zdroj článku: <http://www.klinickalogopedie.cz/index.php?pg=verejnost--co-je-to--vyvoj-rci>